

Protokół ze spotkania z mieszkańcami oraz przedstawicielami MTMG i ZMPG **w dniu 25.07.2018**

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele niżej wymienionych instytucji oraz mieszkańcy zgodnie z listą obecności stanowiącą załącznik do niniejszego protokołu.

Zarząd Morskiego Portu Gdynia – Maciej Krzesiński

Zarząd Morskiego Portu Gdynia – Katarzyna Hlebowicz-Wojciechowska – Kierownik Działu Ochrony Środowiska

Morski Terminal Masowy Gdynia – Karolina Janik

Morski Terminal Masowy Gdynia – Witold Mierzejewski

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – Radosław Rzepecki – zastępca

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – Beata Cieślik - zastępca Naczelnika Wydziału Inspekcji

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – Beata Kujawska – p.o. Naczelnika Wydziału Monitoringu

Pomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny – Tomasz Augustyniak

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny – Tomasz Kiliński

Wydział Środowiska UM Gdyni – Bartosz Frankowski - Naczelnik

Urząd Miasta Gdyni – Andrzej Bień – Pełnomocnik prezydenta ds. bezpieczeństwa

Spotkanie rozpoczął A. Bień witając uczestników i przedstawiając przedstawicieli zaproszonych instytucji i firm zebranych mieszkańcom.

Jako pierwszy głos zabrał przedstawiciel MTMG. Przedstawił przyczyny doszło zanieczyszczenia części miasta pyłem węglowym: skokowy wzrost liczby przeładunków i masy towarów, co zbiegło się z okresem niekorzystnych warunków atmosferycznych, tj. długotrwałego braku opadów oraz wiatrów wiejących w kierunku miasta. Stwierdzili również, że problem składowania na hałdach jest opanowany, natomiast pozostała kwestia procesów przeładunkowych, które spowodowały zapylenie. Poinformowali również o podjętych przez firmę działaniach doraźnych, które mają zapobiec podobnym sytuacjom (zraszanie hałd wodą z celulozą, zakup dodatkowych maszyn do czyszczenia oraz zraszania hałd, zlecenie oczyszczania placów i dróg komunikacyjnych, ograniczenie przemieszczania ładunków pomiędzy placami oraz zobligowanie operatorów urządzeń przeładunkowych do rozładowywania czerpaków z minimalnej możliwej wysokości, wprowadzenie zakazu przeładunku sypkich materiałów w stanie suchym). Przedstawili również zaplanowane działania, które mają wyeliminować problem w przyszłości (wprowadzenie zakazu przeładunków przy wietrze silniejszym niż 6 st. Bf. (10,8 m/s), zakup specjalnych agregatów mgły, które będą w stanie zatrzymać pył w miejscu przeładunku, zakup krytego przenośnika taśmowego ze zraszaczami, zmniejszenie liczby miejsc przeładunkowych). Niestety nie byli w stanie podać terminu realizacji tych działań. Poinformowali, że pod koniec sierpnia MTMG zorganizuje kolejne spotkanie, na które zaprosi mieszkańców i obecne na spotkaniu instytucje, żeby przedstawić już podjęte działania i harmonogram do realizacji. Zaprosił zainteresowane osoby na teren zakładu, aby przedstawić sposób pracy i funkcjonowania terminalu.

Jako kolejny zabral głos przedstawiciel ZPMG. Zapewnił on, iż od ub.r. ZPMG podejmuje działania, żeby zapobiec takim sytuacjom. Wskazał, że źródłem problemu jest realizowany przez MTMG przeładunek węgla. Konieczne jest wyeliminowanie niedbalstwa operatorów urządzeń przeładunkowych, którzy dokonują zrzutów materiału z chwytaka z wysokości nawet 10-12 m. Takie zdarzenia mają miejsce i zostały zaobserwowane w trakcie prowadzonych wewnętrznych kontroli oraz były zgłaszane przez mieszkańców. Są one udokumentowane na zdjęciach. ZPMG prowadzi kontrole okresowe oraz niezapowiedziane kontrole, aby monitorować sytuację. Badana jest możliwość uruchomienia systemu wczesnego ostrzegania, aby z wyprzedzeniem ograniczyć operacje przeładunkowe, kiedy pojawiają się niekorzystne warunki atmosferyczne. W najbliższym czasie ma dojść do spotkania władz ZPMG z holenderskim właścicielem MTMG poświęconego problematyce zapylenia i oddziaływania na środowisko.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Gdańsku przedstawił zagadnienia, którymi się zajmuje i kompetencje, którymi dysponuje. Poinformował, że przeprowadzone zostały dwie kontrole, jedna w dniach 7-15.05.2018 i kolejna, która jest jeszcze w toku i zakończyć się ma 26.07.2018. W dniu 31.07.2018r. WIOŚ w Gdańsku w zarządzeniu pokontrolnym zobowiązał MTMG Sp. z o.o. do zintensyfikowania działań organizacyjno-technicznych w celu ograniczenia emisji niezorganizowanej pyłów z terenu portowego. Poinformował również mieszkańców, że organem władnym do podejmowania działań administracyjnych wobec MTMG jest Marszałek Województwa. Wskazał również mieszkańcom na możliwość dochodzenia odszkodowań na podstawie przesłanek, którymi są uciążliwości poza terenem zakładu. WIOŚ zadeklarował udostępnienie wyników kontroli zainteresowanym osobom. Przekazana została również informacja, że dodatkowo zostały zainstalowane dwa urządzenia pomiarowe w bezpośrednim sąsiedztwie terminali przeładunkowych tj. na ul. Polskiej, na placu przy budynku Kapitanatu Portu oraz na ul. Węglowej w rejonie wiaduktu samochodowego w ul. Wendy.

Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku (WIS) wskazał na jednoznaczne, w jego ocenie, przyczyny problemu, które leżą po stronie MTMG. Były to: zsypanie z wysokości, niewystarczające zabezpieczenie hałd roztworem wody z celulozą oraz przesuwanie hałd poza przeładunkami. Wskazał, że te opinie potwierdzone są zapisami monitoringu wizyjnego ZPMG i były powodem zgłaszania przez port uwag do MTMG. Konieczna jest poprawa technologii przeładunków oraz niezwłoczne wprowadzenie rozmaitych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, które zlikwidują problem. WIS zapewnił, że prowadzony monitoring zachorowalności nie potwierdza wzrostu liczby zachorowań w ostatnim czasie i nie ma też przesłanek do stwierdzenia o istnieniu poważnego zagrożenia zdrowia mieszkańców. Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdyni dodał jednakże, że wzmożone objawy chorobowe mogą wystąpić zwłaszcza u dzieci oraz osób przewlekle chorych na choroby oddechowe i ukł. krążenia. Obecnie nie można mówić o niekorzystnych długofalowych skutkach zdrowotnych, ale dla ich uniknięcia konieczne jest zlikwidowanie problemu jak najszybciej. Wyjaśnił również, że w obecnej sytuacji nie istnieje zagrożenie pylicą ze względu na relatywną krótkotrwałość występującej uciążliwości. Wskazał zarazem, że nasilić się mogą problemy oddechowe zwłaszcza u osób cierpiących na astmę i alergie, jednakże to zależy od indywidualnych przypadków i nie może być podstawą uogólnień.

W kolejnej części spotkania głos zabrali mieszkańcy, którzy mogli wyrażać opinię i zadawać pytania.

Ryszard Wygonowski (Transatlantyk) – wskazał na koszty, które ponosi miasto, mieszkańcy i inne instytucje w związku z koniecznością czyszczenia ulic, chodników, fasad budynków, mieszkań itp. – oczekuje, że koszty te będą pokryte przez sprawców problemu. Zaoferował gotowość do pomocy w zakresie podjęcia wspólnych działań prawnych. Informował, że na świecie dostępne i stosowane są

technologie eliminujące ten problem – wie o nich z własnego doświadczenia wieloletniej pracy na statkach, wskazał na przykład portu Sydney w Kanadzie.

Mieszkanca (były pracownik IMGW) – zgłasza problem pylicy oraz pyta czemu nie ma współpracy z IMGW w zakresie monitorowania zagrożenia oraz czy były składane wnioski do NSA. Proponuje zgłoszenie sprawy do prokuratury i NIK. Zwróciła uwagę, że nie działa próbnik ARMAAG monitorujący najdrobniejszy pył PM10.

Andrzej Filipowicz – postuluje wstrzymanie przeładunków do czasu zainstalowania nowych urządzeń.

Ewa Koperska-Woźniak – wskazała, że problem występuje od dłuższego czasu. Stwierdziła, że są przesłanki do podjęcia działań prawnych, gdyż naruszone zostały zasady współżycia społecznego (KC art. 5) oraz liczne artykuły konstytucji. Zaproponowała złożenie petycji do miasta o zainstalowanie stacji monitorującej z wyświetlaczem dostępnym dla wszystkich w miejscu publicznym. Zgłosiła problem zniszczonych i zabrudzonych elewacji oraz zabrudzenia statków wycieczkowych – wskazała na straty wizerunkowe dla miasta z tego powodu.

Henryk Szyłberg – (mieszkaniec Redłowa Rezydencja Tarasy) – wskazał na możliwość zgłaszania roszczeń wobec portu oraz obwiniął władze miasta, że do takiej sytuacji dopuścili, a są współwłaścicielem portu.

Czesław Perlicki – pytał, czy organizatorzy regat zostali poinformowani o sytuacji oraz czy MTMG jest ubezpieczone, prosił o wystąpienie UM w interesie mieszkańców.

Barbara Urbanowicz (z ul. Chrzanowskiego) – proponuje, żeby strefy przeładunkowe odsunąć od zabudowy mieszkaniowej

Małgorzata Widawska (z ul. Portowej 11) – prośba o prawnika z UM, żeby wesprzeć mieszkańców, planują remont kamienicy.

Wiesław Kapergren-Kapturowicz – zgłosił problem transportu drewna przez centrum miasta, pytał także o obecność przedstawiciela UM na spotkaniu.

Beata Kuzicz (Skwer Kościuszki) – ma pretensje do miasta i portu, że taki towar (miał węglowy) jest sprowadzany do portu, pyta czy organizatorzy imprez zostali powiadomieni o problemach.

Marek Ożarowski (Necla) – pyta co będzie na terenach po Naucie zakupionych przez port. Zwraca uwagę na dodatkowe problemy i uciążliwości związane z przeładunkiem drewna i kruszywa (hałas i pył).

Mieszkanca ul. Chrzanowskiego – zarzuca, że port lekceważy mieszkańców, twierdząc, że ci nie mają żadnych praw, bo mieszkają w porcie. Zgłasza problem sąsiadującego przeładowywania węgla i zboża – czy SANEPiD o tym wie. Pyta dlaczego ZPMG wynajął akurat ten teren po przeładunki masowe oraz w ilu miejscach jest przeładowywany węgiel.

Marcin Konowski – informuje, że import węgla przez 5 miesięcy była taki jak przez cały poprzedni rok. Zwraca uwagę na zagrożenie samozapłonem składowanego materiału.

Hanna Wąsowicz (z ul. Chrzanowskiego 11) – ma żal do wszystkich za zaistniałą sytuację, pyta dlaczego nie są wykorzystywane hangary i miał węglowy zalega pomiędzy nimi, stwierdza, że przez 25 lat nie było tak źle jak teraz.

Paulina Kowalik (Węglowa) – przez 3 pokolenia nie było tak źle, kiedyś był gruby węgiel, a teraz jest miał i to powoduje taką sytuację, stwierdza, że nie powinno być zabudowy mieszkaniowej przy porcie i że nabywcy są oszukiwani przez deweloperów.

Sylwia Ossowska (SeaTowers) – podejmą starania o zgłoszenie do MTMG roszczeń o mycie elewacji Sea Towers.

Marek Ożarowski (z ul. Necla) – w mediach powinna być informacja o zagrożeniu.

Katarzyna Wiśniewska (OPiTU – ul. Chrzanowskiego) – problem nie tylko z pyłem, ale i z odorem, zgłaszają to od lat, pacjenci się skarżą, nie można otwierać okien, bo zapach jest nieznośny, a do tego pył. Pytają, czy były robione jakieś badania przesiewowe (np. spirometria).

Mieszkaniec – uważa, że brak jest systematycznego nadzoru nad sytuacją oraz brak sieci automatycznego monitoringu. Pyta dlaczego akurat takie lokalizacje stacji pomiarowych oraz jakie kary WIOŚ nałożył na MTMG.

Mieszkaniec – proponuje wynająć kancelarię prawną do podjęcia wspólnych działań.

Gabriela Fiutowska – sugeruje postawić stację pomiarową w innym miejscu, pyta jaki jest zasięg oddziaływania, sugeruje przeprowadzenie przeglądu ekologicznego portu przez Urząd Marszałkowski.

Mieszkaniec – pyta, kto wypłaci odszkodowania i z czyich pieniędzy, oczekuje podania konkretnych terminów zakupu urządzeń przez MTMG.

Krzysztof Ligucki – pyta, czy będzie wycinka drzew na międzytorzu, szczególnie wysokich topól.

Mieszkaniec – pyta, czy w porcie będzie przeładowywana siarka.

Tomasz Złoch – stwierdza, że MTMG jako truciciel ma działać zgodnie z prawem, pyta jakie jeszcze działania może podjąć WIOŚ i czy nakłada kary. Pyta co zrobiło miasto, żeby zabezpieczyć roszczenia wobec MTMG – np. Muzeum Emigracji i czy jest przeprowadzony szacunek odszkodowań.

Po pytaniach i uwagach mieszkańców, głos ponownie zajęli przedstawiciele MTMG, ZMPG oraz instytucji publicznych.

ZMPG – na nabrzeżu po Naucie będzie prowadzona działalność nieuciążliwa – zamknięte magazyny, biura. Są też wstępne plany przeniesienia wycieczkowców na nabrzeże „dalmorowskie”. ZMPG planuje już w najbliższym czasie uruchomienie stacji pomiarowych i czujników, których wskazania będą dostępne publicznie – realizacja już trwa i zakończy się w ciągu ok. 1,5 miesiąca.

MTMG – planują działania, o których była mowa na początku spotkania, jednak dokładny termin realizacji poszczególnych z nich nie jest jeszcze znany dokładnie, ale postarają się go przedstawić jak najszybciej. Wyrażają gotowość do zaproszenia zainteresowanych mieszkańców na swój teren, żeby pokazać jak działają. Problem odorów nie jest związany z działalnością MTMG, port nie przyjmuje takich ładunków w ogóle, nic im także nie wiadomo o planowanych przeładunkach siarki, MTMG takich ładunków nie planuje prowadzić. Postulują nie zbliżanie zabudowy mieszkaniowej do portu ze względu na nawet potencjalne uciążliwości. Nie mają wiedzy, czy ktoś wykonywał symulację roszczeń, MTMG jej nie przeprowadzał, jednocześnie informują, że są ubezpieczeni. Zapewniają, że działają zgodnie z prawem i posiadanymi pozwoleniami. Informacje i spotkanie organizowanym przez MTMG pod koniec sierpnia będą przekazane miastu i pojawią się w miejskich publikatorach (strona WWW i „Ratusz”).

Inspekcja Sanitarna – sprawdzą sygnał o sąsiadujących przeładunkach zboża i węgla. Problem odorów jest obecnie nieuregulowany w polskim prawie – bardzo oczekują takich regulacji, bo obecnie nie mają żadnych możliwości działania w tym zakresie. Ani inspekcja, ani miasto nie ma uprawnień do wstrzymania przeładunków – inspekcja może to uczynić tylko w przypadku zagrożenia zdrowia pracowników firmy przeładunkowej. W zaistniałej sytuacji widzą rolę działania dla miasta, które występuje w kilku rolach: jako współwłaściciel portu, partner oraz poszkodowany. W zakresie badań zdrowotnych, to jest to temat do podjęcia działań poprzez program badań profilaktycznych realizowanych wspólnie z miastem, jednakże do wykrycia ew. pylicy konieczne jest badanie rtg, gdyż spirometria nie pozwala wykryć tego schorzenia. Wyjaśniono również, że pylica rozwija się z powodu obecności drobinek w płucach, ale musi być ona długotrwała, gdyż w normalnych warunkach, sporadycznego narażenia na pylenie, organizm jest w stanie sobie z nią poradzić. Sprawdzona zostanie możliwość sprzęgnięcia systemów alarmowych we współpracy z UM.

WIOŚ – skierują do Marszałka Województwa Pomorskiego wnioszek o nałożenie na MTMG w drodze decyzji administracyjnej wykonania przeglądu ekologicznego w zakresie oddziaływania na środowisko niezorganizowanej emisji pyłu węglowego, a następnie – także w drodze decyzji administracyjnej – obowiązku ograniczenia tego negatywnego oddziaływania na środowisko. Stacje pomiarowe wchodzi w skład Państwowego Monitoringu Środowiska i są obsługiwane przez Fundację ARMAAG współfinansowaną przez miasta Trójmiasta. Od 01.01.2019 nastąpi wzmocnienie kompetencji WIOŚ, ale monitoring środowiska zostanie wydzielony do innego podmiotu. Obecnie nie jest przewidywane nałożenie kar na MTMG.

Pełnomocnik Prezydenta ds. bezpieczeństwa – przedstawił informację o działaniach miasta oraz o tym w jaki sposób odbywa się zarządzanie portem. Wyjaśnił, że miasto posiada symboliczne udziały własnościowe w porcie (0,4%), ale funkcjonowanie portu reguluje Ustawa o portach morskich i nie daje ona miastu jakichkolwiek kompetencji w zakresie wpływu na bieżące zarządzanie portem, w tym decyzje o wynajmie powierzchni innym podmiotom, ani działalności inwestycyjnej i operacyjnej portu. Poinformował uczestników, że miasto jest poszkodowane w takim samym stopniu jak mieszkańcy i pod tym względem znajduje się w takim samym jak oni położeniu. Zaznaczył, że do miasta wpływały sygnały od mieszkańców oraz organizatorów imprez sportowych, że problem pyłu jest bardzo poważny i bezpośrednio wpływa na uczestników tych wydarzeń. Miasto poniosło w związku z tym straty wizerunkowe, ale także bezpośrednie, które dotknęły miejskie instytucje położone w pobliżu MTMG (w szczególności Muzeum Emigracji oraz OPiTU). Kierownicy tych placówek znają skalę problemu i są zobowiązani zaewidencjonować i ocenić zaistniałe szkody. Odnośnie odszkodowań wyjaśnił, że pojawiły się sugestie jakoby miasto miało wypłacać odszkodowania, co oczywiście nie może mieć miejsca, gdyż miasto jest poszkodowanym w tej sytuacji i z całą pewnością nie ono będzie wypłacało jakiegokolwiek rekompensaty. Odszkodowania może wypłacić jedynie sprawca (MTMG) lub jego ubezpieczyciel. Miasto Gdynia na spotkaniu było reprezentowane przez Pełnomocnika Prezydenta ds. bezpieczeństwa oraz Naczelnika Wydziału Środowiska.